

МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ ПРАВА, ЕКОНОМІКИ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
Кафедра цивільного та господарського права і процесу

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор МГУ

проф. Громовенко К.В.

«02» 09 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ТРУДОВЕ ПРАВО»

(назва навчальної дисципліни)

Галузь 26- Цивільна безпека
(шифр і назва напрямку підготовки)

Спеціальності 262- Правоохоронна діяльність
(шифр і назва спеціальності)

Назви освітньо-професійних програм: Правоохоронна діяльність

Інститут права, економіки та міжнародних відносин
(назва інституту, факультету)

Рівень вищої освіти бакалавр

ОДЕСА
2021 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Трудове право» для здобувачів наукового ступеня бакалавра за спеціальністю 262 – Правоохоронна діяльність.
25 с.

Розробник:

Андрієнко В.В. кандидат юридичних наук, доцент кафедри цивільного та господарського права і процесу Міжнародного гуманітарного університету.

(підпис)

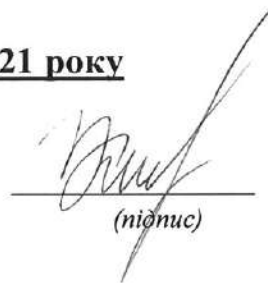
/Андрієнко В.В./
(прізвище та ініціали)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри цивільного та господарського права і процесу

Протокол № 1 від «29» серпня 2021 року

Завідувач кафедри
д.ю.н., професор

«29» серпня 2021 р.

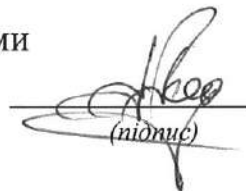

(підпис)

/Кізова О.С./
(прізвище та ініціали)

Гарант освітньо-професійної програми
д.ю.н., професор.

«30» серпня 2021 р.

(підпис)

/Подобний О.О./
(прізвище та ініціали)

Схвалено Вченою радою Міжнародного гуманітарного університету

Протокол № 1 від «31» серпня 2021 року

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-професійний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 26 - Цивільна безпека (шифр і назва)	Вибіркова	
Модулів – 1	Спеціальність 262- Правоохоронна діяльність	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		2-й	2-й
Загальна кількість годин – 120		Семестр	
		3-й	3-й
Тижневих годин - для денної форми навчання: аудиторних – 1 самостійної роботи – 5 - для заочної форми навчання: аудиторних – 0.4 самостійної роботи – 8	Освітньо-кваліфікаційний рівень: перший (бакалаврський)	Лекції	
		28 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		28 год.	6 год.
		Лабораторні	
		немає	немає
		Самостійна робота	
		64 год.	108 год.
		Індивідуальні завдання:	
		Вид контролю: екзамен	

Трудове право – це дисципліна, що виконує важливе завдання підготовки сучасних фахівців-професіоналів, які здатні органічно поєднувати глибокі теоретичні знання з практичними навичками.

Трудове право є однією з фундаментальних навчальних дисциплін, основою для засвоєння студентами найважливіших положень законодавства України про працю. Вивчення й аналіз сучасного трудового законодавства, що регулює формування ринку праці, організацію і застосування праці найманих працівників є важливою складовою частиною розвитку сучасної правової держави. Кожній людині, котра реалізує закріплене в статті 43 Конституції України право на працю, доводиться стикатися з нормами трудового права.

Трудове право за своєю суттю є правом захисту інтересів людини праці, захисту працівника від експлуатації з боку роботодавця. Держава створює умови для повного здійснення громадянами права на працю, гарантує рівні можливості у виборі професії та роду трудової діяльності, реалізує програми професійно-технічного навчання, підготовки і перепідготовки кадрів відповідно до суспільних потреб.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Трудове право України» є трудові відносини, які виникають при: здійсненні найманим працівником права на працю та відпочинок; забезпеченні гарантій працевлаштування жінок, неповнолітніх, інвалідів; укладенні та розірванні трудових договорів; забезпеченні зайнятості, профорієнтації і працевлаштування; професійному відборі, професійній підготовці й підвищенні кваліфікації кадрів; укладанні і виконанні колективних договорів; нагляді і контролі за охороною праці й дотриманням трудового законодавства; розгляді трудових спорів; соціальнопартнерські відносини; тощо.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

У процесі реалізації програми дисципліни «Трудове право» формуються наступні компетентності із передбачених освітньо-професійною програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері правоохоронної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів правоохоронної діяльності і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК8. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК2. Здатність організовувати нагляд (контроль) за додержанням вимог законодавства у сфері правоохоронної діяльності.

СК3. Здатність професійно оперувати категоріально-понятійним апаратом права і правоохоронної діяльності.

СК10. Здатність визначати належні та придатні для юридичного аналізу факти.

Навчальна дисципліна «Трудове право» забезпечує досягнення **програмних результатів навчання (РН)**, передбачених освітньою програмою:

РН14. Здійснювати пошук та аналіз новітньої інформації у сфері правоохоронної діяльності, мати навички саморозвитку та самоосвіти протягом життя, підвищення професійної майстерності, вивчення та використання передового досвіду у сфері правоохоронної діяльності.

Очікувані результати навчання (компетентності освітньої складової)

Основна мета вивчення курсу «Трудове право» полягає у сформуванні у студентів теоретичного розуміння суті трудових правовідносин, відносин із соціального забезпечення, вивченні та практичного застосування норм трудового права і права соціального забезпечення. Знання основних норм трудового права і права соціального забезпечення – це важлива передумова

прийняття обґрунтованих рішень у сфері управління, організації виробництва та праці, соціального захисту населення.

Вивчення спецкурсу зосереджено на вирішенні наступних *завдань*:

- 1) характеристика трудового права як самостійної галузі права;
- 2) визначення правовідносин, які виникають у сфері трудового права;
- 3) розкрити зміст колективного і трудового договорів;
- 3) з'ясувати правове регулювання оплати праці та охорони праці;
- 4) розмежувати дисциплінарну та матеріальну відповідальність у трудовому праві;
- 5) розкрити порядок вирішення трудових спорів.

Курс передбачає закріплення у студентів володіння теоретичними знаннями і професійними навичками по обраній спеціалізації; організаторські здібності.

Після вивчення дисципліни студенти повинні **знати**:

- предмет трудового права і основні проблеми науки трудового права;
- основні джерела трудового права;
- підстави виникнення, зміни і припинення трудових правовідносин;
- правове регулювання робочого часу і часу відпочинку;
- сутність юридичної відповідальності сторін трудових правовідносин;
- особливості регулювання праці окремих категорій працівників;
- порядок розгляду індивідуальних і колективних трудових спорів;
- норми і правила здійснення охорони праці;
- основні поняття безпеки життєдіяльності.

вміти:

- застосовувати базові знання юридичних наук та розуміти їх місце в системі наук;
- демонструвати кваліфіковане застосування знань у професійній діяльності;
- тлумачити та правильно застосовувати норми матеріального та процесуального права;
- орієнтуватись в системі трудового законодавства, використовувати судову практику і надбання науки трудового права;
- обчислювати строки в трудовому праві;
- використовувати отримані правові знання у своїй практичній діяльності, розв'язувати правові ситуації;
- застосовувати заходи з безпеки життєдіяльності;
- безпечно діяти у надзвичайних ситуаціях.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА 1. ПРЕДМЕТ, МЕТОД, СИСТЕМА І ПРИНЦИПИ ТРУДОВОГО ПРАВА

Поняття трудового права як самостійної галузі права. Особливості методу правового регулювання трудових відносин. Функції трудового права в сучасних умовах. Відмежування трудового права від суміжних галузей права (цивільного, адміністративного права, права соціального забезпечення). Система та зміст принципів трудового права. Зміст основних принципів трудового права.

ТЕМА 2. ДЖЕРЕЛА ТРУДОВОГО ПРАВА

Загальна характеристика джерел трудового права. Єдність і диференціація в трудовому праві. Загальне і спеціальне законодавство про працю. Загальна характеристика проекту Трудового кодексу України.

ТЕМА 3. СУБ'ЄКТИ ТРУДОВОГО ПРАВА

Поняття і класифікація суб'єктів трудового права. Правовий статус суб'єктів, його види і зміст: трудова право-дієздатність, суб'єктивні права і юридичні обов'язки, гарантії прав і обов'язків, відповідальність суб'єктів трудового права. Громадяни (працівники) як суб'єкти трудового права.

Власник підприємства, установи, організації або уповноважений ним орган як суб'єкт трудового права. Трудовий колектив як суб'єкт трудового права. Профспілки як суб'єкти трудового права.

ТЕМА 4. ТРУДОВИЙ ДОГОВІР

Відмінність трудового договору від суміжних цивільно-правових договорів, пов'язаних з працею (підряду, доручення та ін.) Сторони та зміст трудового договору Порядок укладання трудового договору. Контракт як особливий вид трудового договору. Сумісництво та суміщення робіт та професій.

ТЕМА 5. РОБОЧИЙ ЧАС І ЧАС ВІДПОЧИНКУ

Вахтовий метод організації роботи. Гнучкі графіки роботи. Ненормований режим праці. Обмеження надурочних робіт і заборона залучення до них окремих категорій працівників. Щорічна відпустка. Підстави для надання та тривалість соціальних відпусток. Творчі відпустки. Відпустки, пов'язані з навчанням. Відпустки без збереження заробітної плати

ТЕМА 6. ОПЛАТА ПРАЦІ

Поняття заробітної плати. Тарифна система і її елементи: тарифні сітки; тарифні ставки; тарифно-кваліфікаційні довідники. Форми і системи оплати

праці. Оплата праці в надурочний час. Оплата праці у святкові та неробочі дні. Оплата праці у нічний час. Порядок виплати заробітної плати. Обмеження відрахувань із заробітної плати. Гарантійні виплати. Гарантійні доплати. Поняття компенсаційних виплат.

ТЕМА 7. ДИСЦИПЛІНА ПРАЦІ ТА ПРАВОВІ ЗАСОБИ ЇЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Правила внутрішнього трудового розпорядку як метод забезпечення порядку на підприємстві, в установі, в організації. Обов'язки працівників і власника (або уповноваженого ним органу).

Поняття і види заохочень. Порядок і строки застосування дисциплінарних стягнень

ТЕМА 8. МАТЕРІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У ТРУДОВОМУ ПРАВІ

Поняття матеріальної відповідальності за шкоду, завдану підприємству, установі, організації, та її відмінність від майнової відповідальності за нормами цивільного права. Підстави і умови матеріальної відповідальності. Види матеріальної відповідальності. Поняття, випадки обмеженої матеріальної відповідальності. Поняття і випадки повної матеріальної відповідальності. Індивідуальна і колективна (бригадна) матеріальна відповідальність.

ТЕМА 9. ОХОРОНА ПРАЦІ

Організація роботи з охорони праці та техніки безпеки на підприємствах. Розслідування та облік нещасних випадків на виробництві. Охорона праці жінок. Роботи, на яких забороняється застосування праці неповнолітніх. Праця інвалідів

ТЕМА 10. ПОНЯТТЯ, ПРЕДМЕТ, ПРИНЦИПИ ТА СИСТЕМА ПРАВА СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Етапи становлення соціального забезпечення. Формування права соціального забезпечення як галузі права. Поняття та предмет права соціального забезпечення. Метод права соціального забезпечення. Принципи права соціального забезпечення. Система права соціального забезпечення. Співвідношення права соціального забезпечення з іншими галузями права.

ТЕМА 11. ДЖЕРЕЛА ПРАВА СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Поняття та особливості джерел права соціального забезпечення. Загальна характеристика джерел права соціального забезпечення. Класифікація джерел права соціального забезпечення. Проблема кодифікації законодавства про соціальне забезпечення. Конституція України як джерело права соціального забезпечення. Закони України в системі джерел права соціального забезпечення. Підзаконні нормативно-правові акти в галузі соціального

забезпечення. Міжнародно-правові акти як джерела права соціального забезпечення. Проблеми вдосконалення права соціального забезпечення.

ТЕМА 12. СИСТЕМА ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Страховий стаж як умова призначення пенсії за солідарною системою. Пенсії за віком. Пенсії в разі інвалідності, Пенсії у разі втрати годувальника. Пенсійні виплати за рахунок коштів Накопичувального фонду. Недержавне пенсійне забезпечення. Пенсійне забезпечення окремих категорій осіб..

ТЕМА 13. СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ

Поняття та види страхових допомог. Страхові допомоги Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття. Страхові допомоги Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності. Страхові допомоги Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань: система виплат

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		лек	п	л	інд	с.р.		лек	п	л	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Предмет, метод, система і принципи трудового права	8	2	2			4	13	2	2			8
Тема 2. Джерела трудового права	9	2	2			5	13	2	2			8
Тема 3. Суб'єкти трудового права	9	2	2			5	13	2	2			8
Тема 4. Трудовий договір	9	2	2			5	13					8
Тема 5. Робочий час і час відпочинку	9	2	2			5	14					8
Тема 6. Оплата праці	9	2	2			5	13					8
Тема 7. Дисципліна праці та правові засоби її забезпечення	9	2	2			5	9					8
Тема 8. Матеріальна відповідальність у трудовому праві	9	2	2			5	9					8
Тема 9. Охорона праці	9	2	2			5	9					8
Тема 10. Поняття, предмет, принципи та система права соціального забезпечення	9	2	2			5	9					8
Тема 11. Джерела права соціального забезпечення	9	2	2			5	9					8
Тема 12. Система пенсійного забезпечення	9	2	2			5	9					8
Тема 13. Соціальне страхування	13	4	4			5	9					12
Разом	120	28	28			64	120	6	6			108

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин д/з
1	Тема 1. Предмет, метод, система і принципи трудового права 1. Поняття трудового права як самостійної галузі права. 2. Предмет трудового права. 3. Особливості методу правового регулювання трудових відносин. 4. Функції трудового права в сучасних умовах. 5. Відмежування трудового права від суміжних галузей права (цивільного, адміністративного права, права соціального забезпечення). 6. Система та зміст принципів трудового права. 7. Зміст основних принципів трудового права..	2/2

2	<p>Тема 2. Джерела трудового права</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття джерел трудового права. 2. Класифікація джерел трудового права та їх види. 3. Загальна характеристика джерел трудового права. 4. Конституція України як основне джерело трудового права. 5. Кодекс законів про працю України. 6. Загальна характеристика проекту Трудового кодексу України. 7. Закони, що регулюють трудові відносини. 8. Підзаконні акти як джерела трудового права. 9. Акти соціального партнерства. 10. Локальні нормативно-правові акти у системі джерел трудового права. 11. Єдність і диференціація в трудовому праві. Загальне і спеціальне законодавство про працю 	2/2
3	<p>Тема 3. Суб'єкти трудового права</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття і класифікація суб'єктів трудового права. 2. Правовий статус суб'єктів, його види і зміст: трудова право-дієздатність суб'єктивні права і юридичні обов'язки, гарантії прав і обов'язків відповідальність суб'єктів трудового права. 3. Громадяни (працівники) як суб'єкти трудового права. 4. Власник підприємства, установи, організації або уповноважений ним орган як суб'єкт трудового права. 5. Трудовий колектив як суб'єкт трудового права. 6. Профспілки як суб'єкти трудового права 	2/2
4	<p>Тема 4. Трудовий договір</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та характеристика трудового договору. Відмінність трудового договору від суміжних цивільно-правових договорів, пов'язаних з працею (підряду, доручення та ін.). 2. Сторони та зміст трудового договору. 3. Порядок укладання трудового договору. 4. Строки трудового договору. 5. Трудовий договір на сезонні та тимчасові роботи. 6. Контракт як особливий вид трудового договору. 7. Сумісництво та суміщення робіт та професій. 8. Переведення на іншу роботу. 9. Поняття переміщення і його відмінність від переведення. 10. Припинення трудового договору. 11. Розірвання трудового договору з ініціативи працівника. 12. Розірвання трудового договору з ініціативи власника (або уповноважено ним органу) 13. Інші підстави розірвання трудового договору. 	2/-
5	<p>Тема 5. Робочий час і час відпочинку</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття робочого часу та його види. 2. Поняття робочого тижня і його види. 3. Вахтовий метод організації роботи. 4. Гнучкі графіки роботи. 5. Ненормований режим праці. 6. Поняття надурочних робіт. Обмеження надурочних робіт і заборона залучення до них окремих категорій працівників. 7. Поняття і види часу відпочинку. 8. Перерви протягом дня і між робочими днями. 9. Щотижневий відпочинок. 10. Щорічна відпустка. 11. Підстави для надання та тривалість соціальних відпусток. 12. Творчі відпустки 	2/-

	13. Відпустки, пов'язані з навчанням. 14. Відпустки без збереження заробітної плати.	
6	Тема 6. Оплата праці 1. Поняття заробітної плати. 2. Тарифна система і її елементи: тарифні сітки; тарифні ставки; тарифні кваліфікаційні довідники. 3. Форми і системи оплати праці. 4. Оплата праці в надурочний час. 5. Оплата праці у святкові та неробочі дні. 6. Оплата праці у нічний час. 7. Порядок виплати заробітної плати. 8. Обмеження відрахувань із заробітної плати. 9. Гарантійні виплати. Гарантійні доплати. Поняття компенсаційних виплат.	2/-
7	Тема 7. Дисципліна праці та правові засоби її забезпечення 1. Поняття дисципліни праці. 2. Правила внутрішнього трудового розпорядку як метод забезпечення порядку на підприємстві, в установі, в організації. 3. Обов'язки працівників і власника (або уповноваженого ним органу). 4. Поняття і види заохочень. 5. Порядок застосування заохочень за успіхи в роботі. 6. Поняття дисциплінарного проступку. 7. Поняття і види дисциплінарної відповідальності. Особливості дисциплінарної відповідальності державних службовців. 8. Порядок і строки застосування дисциплінарних стягнень.	2/-
8	Тема 8. Матеріальна відповідальність у трудовому праві 1. Поняття матеріальної відповідальності за шкоду, завдану підприємству, установі, організації, та її відмінність від майнової відповідальності з нормами цивільного права. 2. Підстави і умови матеріальної відповідальності. 3. Види матеріальної відповідальності. 4. Поняття, випадки обмеженої матеріальної відповідальності. 5. Поняття і випадки повної матеріальної відповідальності. 6. Індивідуальна і колективна (бригадна) матеріальна відповідальність	2/-
9	Тема 9. Охорона праці 1. Організація роботи з охорони праці та техніки безпеки на підприємствах. 2. Розслідування та облік нещасних випадків на виробництві. 3. Охорона праці жінок. 4. Права неповнолітніх у трудових відносинах. 5. Роботи, на яких забороняється застосування праці неповнолітніх. 6. Праця інвалідів.	2/-
10	Тема 10. Поняття, предмет, принципи та система права соціального забезпечення 1. Етапи становлення соціального забезпечення. 2. Формування права соціального забезпечення як галузі права. 3. Поняття та предмет права соціального забезпечення. 4. Метод права соціального забезпечення. 5. Принципи права соціального забезпечення. 6. Система права соціального забезпечення. 7. Співвідношення права соціального забезпечення з іншими галузями права.	2/-
11	Тема 11. Джерела права соціального забезпечення 1. Поняття та особливості джерел права соціального забезпечення. 2. Загальна характеристика джерел права соціального забезпечення. 3. Класифікація джерел права соціального забезпечення.	2/-

	4. Проблема кодифікації законодавства про соціальне забезпечення. 5. Конституція України як джерело права соціального забезпечення. 6. Закони України в системі джерел права соціального забезпечення. 7. Підзаконні нормативно-правові акти в галузі соціального забезпечення. 8. Міжнародно-правові акти як джерела права соціального забезпечення. 9. Проблеми вдосконалення права соціального забезпечення.	
12	Тема 12. Система пенсійного забезпечення 1. Загальна характеристика пенсійної системи України на сучасному етапі та основні напрями пенсійної реформи в Україні. 2. Структура системи пенсійного забезпечення та її законодавче врегулювання. 3. Пенсійне забезпечення у солідарній системі. 4. Страховий стаж як умова призначення пенсії за солідарною системою. 5. Пенсії за віком. 6. Пенсії в разі інвалідності, втрати годувальника. 7. Пенсійні виплати за рахунок коштів Накопичувального фонду. 8. Недержавне пенсійне забезпечення. 9. Пенсійне забезпечення окремих категорій осіб	2/-
13	Тема 13. Соціальне страхування 1. Поняття та види страхових допомог. 2. Страхові допомоги Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття. 3. Страхові допомоги Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності. 4. Страхові допомоги Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань: система виплат.	4/-
Разом		52 / 16

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота з дисципліни складається з опрацювання навчального матеріалу:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни;
- підготовка до семінарських занять;
- підготовка до підсумкового контролю.

Конспект із виконаними завданнями подається викладачу на перевірку під час проведення відповідного семінарського заняття, або в інший, визначений викладачем час. Загальний підсумок самостійної роботи з вивчення курсу фіксується під час складення заліку.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин д/з
1	Тема 1. Предмет, метод, система і принципи трудового права 1. Поняття трудового права як самостійної галузі права. 2. Особливості методу правового регулювання трудових відносин. 3. Функції трудового права в сучасних умовах. 4. Відмежування трудового права від суміжних галузей права (цивільного, адміністративного права, права соціального забезпечення). 5. Система та зміст принципів трудового права. Зміст основних принципів трудового права.	8/8

2	<p>Тема 2. Джерела трудового права</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика джерел трудового права. 2. Єдність і диференціація в трудовому праві. Загальне і спеціальне законодавство про працю. 3. Загальна характеристика проекту Трудового кодексу України. 	9/8
3	<p>Тема 3. Суб'єкти трудового права</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття і класифікація суб'єктів трудового права. 2. Правовий статус суб'єктів, його види і зміст: трудова право-дієздатність суб'єктивні права і юридичні обов'язки, гарантії прав і обов'язків відповідальність суб'єктів трудового права. 3. Громадяни (працівники) як суб'єкти трудового права. 4. Власник підприємства, установи, організації або уповноважений ним орган як суб'єкт трудового права. 5. Трудовий колектив як суб'єкт трудового права. 6. Профспілки як суб'єкти трудового права. 	9/8
4	<p>Тема 4. Трудовий договір</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Відмінність трудового договору від суміжних цивільно-правових договорів пов'язаних з працею (підряду, доручення та ін.). 2. Сторони та зміст трудового договору. 3. Порядок укладання трудового договору. 4. Трудовий договір на сезонні та тимчасові роботи. 5. Контракт як особливий вид трудового договору. 6. Сумісництво та суміщення робіт та професій. 7. Переведення на іншу роботу. 8. Припинення трудового договору. 9. Розірвання трудового договору з ініціативи працівника. 10. Розірвання трудового договору з ініціативи власника (або уповноважено ним органу). 11. Інші підстави розірвання трудового договору. 	9/8
5	<p>Тема 5. Робочий час і час відпочинку</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вахтовий метод організації роботи. 2. Гнучкі графіки роботи. 3. Ненормований режим праці. 4. Обмеження надурочних робіт і заборона залучення до них окремих категорій працівників. 5. Щорічна відпустка. 6. Підстави для надання та тривалість соціальних відпусток. 7. Творчі відпустки 8. Відпустки, пов'язані з навчанням. 9. Відпустки без збереження заробітної плати. 	9/8
6	<p>Тема 6. Оплата праці</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття заробітної плати. 2. Тарифна система і її елементи: тарифні сітки; тарифні ставки; тарифно-кваліфікаційні довідники. 3. Форми і системи оплати праці. 4. Оплата праці в надурочний час. 5. Оплата праці у святкові та неробочі дні. 6. Оплата праці у нічний час. 7. Порядок виплати заробітної плати. 8. Обмеження відрахувань із заробітної плати. 9. Гарантійні виплати. Гарантійні доплати. 10. Поняття компенсаційних виплат. 	9/8

7	Тема 7. Дисципліна праці та правові засоби її забезпечення <ol style="list-style-type: none"> 1. Правила внутрішнього трудового розпорядку як метод забезпечення порядку на підприємстві, в установі, в організації. 2. Обов'язки працівників і власника (або уповноваженого ним органу). 3. Поняття і види заохочень. 4. Порядок і строки застосування дисциплінарних стягнень. 	9/8
8	Тема 8. Матеріальна відповідальність у трудовому праві <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття матеріальної відповідальності за шкоду, завдану підприємству, установі, організації, та її відмінність від майнової відповідальності з нормами цивільного права. 2. Підстави і умови матеріальної відповідальності. 3. Види матеріальної відповідальності. 4. Поняття, випадки обмеженої матеріальної відповідальності. 5. Поняття і випадки повної матеріальної відповідальності. 6. Індивідуальна і колективна (бригадна) матеріальна відповідальність. 	9/8
9	Тема 9. Охорона праці <ol style="list-style-type: none"> 1. Організація роботи з охорони праці та техніки безпеки на підприємствах. 2. Розслідування та облік нещасних випадків на виробництві. 3. Охорона праці жінок. 4. Роботи, на яких забороняється застосування праці неповнолітніх. 5. Праця інвалідів. 	9/8
10	Тема 10. Поняття, предмет, принципи та система права соціального забезпечення <ol style="list-style-type: none"> 1. Етапи становлення соціального забезпечення. 2. Формування права соціального забезпечення як галузі права. 3. Поняття та предмет права соціального забезпечення. 4. Метод права соціального забезпечення. 5. Принципи права соціального забезпечення. 6. Система права соціального забезпечення. 7. Співвідношення права соціального забезпечення з іншими галузями права. 	9/8
11	Тема 11. Джерела права соціального забезпечення <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та особливості джерел права соціального забезпечення. 2. Загальна характеристика джерел права соціального забезпечення. 3. Класифікація джерел права соціального забезпечення. 4. Проблема кодифікації законодавства про соціальне забезпечення. 5. Конституція України як джерело права соціального забезпечення. 6. Закони України в системі джерел права соціального забезпечення. 7. Підзаконні нормативно-правові акти в галузі соціального забезпечення. 8. Міжнародно-правові акти як джерела права соціального забезпечення. 9. Проблеми вдосконалення права соціального забезпечення. 	9/8
12	Тема 12. Система пенсійного забезпечення <ol style="list-style-type: none"> 1. Страховий стаж як умова призначення пенсії за солідарною системою. 2. Пенсії за віком. 3. Пенсії в разі інвалідності, 4. Пенсії у разі втрати годувальника. 5. Пенсійні виплати за рахунок коштів Накопичувального фонду. 6. Недержавне пенсійне забезпечення. 7. Пенсійне забезпечення окремих категорій осіб. 	9/8

13	Тема 13. Соціальне страхування 1. Поняття та види страхових допомог. 2. Страхові допомоги Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття. 3. Страхові допомоги Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності. 4. Страхові допомоги Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань: система виплат.	13/12
Разом		64/108

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне завдання з навчальної дисципліни є формою самостійної обов'язкової роботи здобувача і виконується у вигляді реферативної роботи.

Реферат повинен мати титульний лист, вступ, основні розділи (2–4), висновки, список використаних джерел. Цитати, фактичні і статистичні матеріали, наведені в тексті, обов'язково мають супроводжуватися посиланнями на використані джерела.

При написанні реферату слід дотримуватися наступних вимог:

1. Обов'язковою умовою написання реферату є план, що складається не менше, ніж з 3-х пунктів, а також вступ та висновки, які повинні виражати власне ставлення студента до обраної теми.

2. Робота має мати обсяг не менш 10-ти друкованих сторінок тексту

3. Друкування тексту - за допомогою комп'ютера здійснюється через 1,5 міжрядкових інтервали, 14 кегль, шрифт Times New Roman. Поля: зліва - 30 мм; праворуч - 10-15 мм; вгорі і знизу - 20 мм.

Теми реферату:

1. Конституційні засади права людини на працю в Україні.
2. Закони України як джерела трудового права.
3. Єдність та диференціація джерел трудового права України.
4. Судова практика та її роль у застосуванні трудового законодавства.
5. Генеральна угода як джерело норм трудового права.
6. Правовий статус роботодавця.
7. Працівники як суб'єкти трудового права.
8. Профспілки як суб'єкт трудового права.
9. Профспілкові органи та інші уповноважені на представництво трудовим колективом органи як суб'єкти трудового права.
10. Трудові колективи як суб'єкти трудового права.
11. Контракт — особливий вид трудового договору.
12. Трудові договори про сумісництво та суміщення професій і посад.
13. Припинення трудового договору з ініціативи працівника.
14. Припинення трудового договору з ініціативи власника.
15. Трудовий договір на сезонні та тимчасові роботи.
16. Сумісництво та суміщення робіт та професій за законодавством України.

17. Правове регулювання випробування при прийнятті на роботу.
18. Умови та порядок переведення на іншу роботу.
19. Поняття переміщення і його відмінність від переведення.
20. Особливості припинення дії трудового контракту.
21. Робочий час та його види за законодавством України.
22. Скорочений робочий час для окремих категорій працівників.
23. Режим та облік робочого часу у країнах з розвинутою ринковою економікою.
24. Правове регулювання часу відпочинку в Україні.
25. Право працівника на відпустку за законодавством України.
26. Мінімальна заробітна плата: поняття, функції, реформування.
27. Організація оплати праці на підприємствах: загальна характеристика.
28. Нормування праці на підприємстві: правові питання.
29. Право працівника на оплату праці та його захист.
30. Матеріальна відповідальність роботодавця за порушення права працівника на працю.
31. Матеріальна відповідальність роботодавця за шкоду, заподіяну працівникові, каліцтво або інші пошкодження здоров'я, пов'язані з виконанням трудових обов'язків.
32. Реалізація колективного договору та порядок вирішення розбіжностей, що виникають під час їх ведення.
33. Колективний договір і колективні угоди.
34. Порядок вирішення колективних трудових спорів.
35. Право на страйк і його реалізація.
36. Система органів нагляду і контролю за додержанням законодавства про працю й охорону здоров'я підприємствами України: структура і функції.
37. Права прокурора у здійсненні нагляду і контролю за дотриманням законодавства про працю й охорону здоров'я.
38. Повноваження місцевих органів виконавчої влади й органів місцевого самоврядування щодо здійснення контролю за додержанням законодавства про працю, охорону здоров'я на виробництві.
39. Повноваження органів, які здійснюють громадський контроль за додержанням законодавства про працю та охорону здоров'я на виробництві.
40. Відповідальність роботодавця за порушення законодавства про працю, охорону здоров'я на виробництві.
41. Охорона здоров'я працівників, зайнятих на важливих, небезпечних і шкідливих роботах.
42. Охорона здоров'я та працездатності жінок на виробництві.
43. Охорона здоров'я та працездатності молоді на виробництві.
44. Розслідування та облік нещасних випадків, професійних захворювань і аварій, пов'язаних з виробництвом.
45. Пенсійне забезпечення державних службовців, народних депутатів України, посадових осіб органів місцевого самоврядування.
46. Пенсії суддів та працівників прокуратури.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Система оцінювання та вимоги

Контроль знань і умінь здобувачів (поточний і підсумковий) з дисципліни «Трудове право» здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у Міжнародному гуманітарному університеті» та «Положення про порядок оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів передвищої та вищої освіти». Рейтинг здобувача із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою.

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль.

Форма контролю: екзамен.

Критерії оцінювання. Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в навчально-методичній карті. Розподіл балів між видами занять (лекції, практичні заняття, самостійна робота) можливий шляхом спільного прийняття рішення викладача і студентів на першому занятті. Рівень знань оцінюється:

«зараховано» А - від 90 до 100 балів. Здобувач виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

«зараховано» В - здобувач володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, розрахунків, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

«зараховано», С - від 74 до 81 балів. Здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;

«зараховано», D - від 64 до 73 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);

«зараховано» E - від 60 до 63 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні,

вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

«не зараховано» FX – від 35 до 59 балів. Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

«не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Здобувач не володіє навчальним матеріалом.

Підсумкова (загальна оцінка) курсу навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове тестування рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за виконання практичних індивідуальних завдань. Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни, яка виводиться як сума проміжних оцінок за усіма видами робіт, зазначені у таблиці нижче.

Виконання навчальних завдань і робота за дисципліною має відповідати вимогам «Положення про академічну доброчесність у Міжнародному гуманітарному університеті» (затверджене ректором наказом № 112 від 01.11.2018 року).

Навчальна дисципліна «Трудове право» викладається за кредитно-модульною системою організації навчального процесу (КМСОНП). Дана система запроваджується з метою удосконалення системи контролю якості знань студентів, сприяння формуванню системних та систематичних знань, ритмічної самостійної роботи впродовж семестру, підвищення об'єктивності оцінювання знань та адаптації до вимог, визначених Європейською системою залікових кредитів (ECTS).

Оцінювання знань здобувачів повинно сприяти реалізації низки завдань, зокрема:

- підвищення мотивації здобувачів до системного навчання впродовж семестру та навчального року, переорієнтація їх цілей з отримання позитивної оцінки на формування системних, стійких знань, умінь та навичок;
- відкритість контролю, яка базується на ознайомленні здобувачів на початку вивчення дисципліни переліком, формами та змістом контрольних завдань, критеріями та порядком їх оцінювання;
- розширення можливостей для всебічного розкриття здібностей здобувачів, розвитку їх творчого мислення, та підвищення ефективності навчального процесу.

У випадку відсутності здобувача на лекції або семінарському занятті він **зобов'язаний** відпрацювати пропущене заняття через усне опитування в поза аудиторний час (час консультацій викладача) або відпрацювати пропущене заняття протягом одного тижня з моменту його появи. Невідпрацьовані заняття вважаються незданими і за них не нараховується оцінка в балах. За 10 днів до початку сесії викладач припиняє приймати відпрацювання.

9. КРИТЕРІЙ ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ

<i>Денна форма навчання</i>			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальна кількість балів
1. Обов'язкові			
Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях			
1.1. Підготовка до семінарських (практичних) занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час семінарських (практичних) занять	40
Виконання модульних завдань			
1.2. Підготовка до модульного контролю знань	-//-	Перевірка правильності виконання модульних завдань	35
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.3. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що вноситься на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР1, перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
<i>Разом балів за обов'язкові види РС</i>			
85			
II. Вибіркові			
Виконання індивідуальних завдань			
2.1. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе) під час ІКР	5
2.2. Аналітичний (критичний) огляд наукових публікацій, судової практики тощо	-//-	Перевірка та обговорення результатів проведеної роботи під час ІКР	5
2.3. Інші види індивідуальних завдань	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час	

1 Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

		аудиторних занять або ІКР		5
<i>Разом балів за вибіркові види РС</i>				
				15
Всього балів за РС				
<i>Заочна форма навчання</i>				
Види самостійної роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності		Максимальна кількість балів
I. Обов'язкові				
<i>За виконання модульних (контрольних) завдань</i>				
1.1. Підготовка до модульного контролю знань	Відповідно до розкладу	Перевірка правильності виконання модульних завдань		70
Разом балів за обов'язкові види СРС				
II. Вибіркові				
<i>Виконання індивідуальних завдань (за бажанням студента)</i>				
2.1. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе) під час ІКР		10
2.2. Аналітичний (критичний) огляд наукових публікацій, судової практики тощо	-//-	Перевірка та обговорення результатів проведеної роботи під час ІКР		10
2.3. Інші види індивідуальних завдань	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час ІКР		10
Разом балів за вибіркові види СРС				30
<i>Всього балів за РС</i>				100

Підсумковий контроль знань по даній дисципліні проводиться у формі іспиту (усні питання та письмове завдання). Питання, що вживаються програми іспиту є вузловими, узагальненими, комплексними, потребують творчого підходу при побудові відповіді та уміння синтезувати отримані знання. Питання до іспиту формуються в межах змісту програми дисципліни. Програми питань до студентів на початку навчального семестру. Підсумкове оцінювання знань студентів здійснюється з урахуванням результатів оцінювання поточної роботи в семестрі та результатів заліку за 100-бальною системою.

10. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

1. Принцип сприяння у трудових правовідносинах.
2. Принцип рівностей прав і можливостей у трудових правовідносинах.
3. Поняття джерел трудового права, їх класифікація.
4. Підзаконні акти, що регулюють трудові правовідносини.
5. Поняття і класифікація суб'єктів трудового права.
6. Трудова правосуб'єктність.
7. Працівники як суб'єкти трудового права.
8. Власник підприємства, установи, організації або уповноважений ним орган як суб'єкт трудового права.
9. Трудовий колектив як суб'єкт трудового права.
10. Поняття профспілок, їх завдання і функції.
11. Поняття, сторони і сфера укладання колективного договору, угоди.
12. Порядок укладення колективного договору.
13. Форма і зміст колективного договору.
14. Додаткові гарантії зайнятості для окремих категорій населення.
15. Безробітні та їх правовий статус.
16. Порядок реєстрації громадян як безробітних.
17. Поняття, сторони і умови укладення трудового договору.
18. Форма трудового договору. Порядок укладення трудового договору.
19. Зміст трудового договору.
20. Випробування при прийнятті на роботу.
21. Контракт як вид трудового договору.
22. Трудовий договір між фізичною особою і працівником.
23. Трудовий договір про сумісництво.
24. Трудовий договір про суміщення професій і посад і його відмінність від сумісництва.
25. Трудовий договір з державним службовцем.
26. Трудовий договір про тимчасову роботу.
27. Трудовий договір про сезонну роботу.
28. Трудовий договір з трудящим – мігрантом.
29. Гарантії при прийнятті на роботу жінок.
30. Трудовий договір з молодим спеціалістом.
31. Зміна істотних умов праці. Поняття та види.
32. Поняття і види переведень на іншу роботу.
33. Тимчасові переведення, відмінність переведення від переміщення.
34. Підстави припинення трудового договору.
35. Розірвання трудового договору з ініціативи працівника.
36. Підстави розірвання трудового договору з ініціативи власника.

37. Розірвання трудового договору в зв'язку із змінами в організації виробництва і праці.

38. Розірвання трудового договору з ініціативи власника за попередньою згодою чи без попередньої згоди профспілкового комітету.

39. Припинення трудового договору на вимогу третьої особи, яка не є його стороною.

40. Додаткові підстави розірвання трудового договору з ініціативи власника або уповноваженого ним органу з окремими категоріями працівників.

41. Розірвання трудового договору у зв'язку із змінами в організації виробництва і праці.

42. Вихідна допомога. Розмір і порядок виплати.

43. Переважне право на залишення на роботі при вивільненні працівників.

44. Поняття і види робочого часу. Нормальна тривалість робочого часу.

45. Режим робочого часу, порядок його встановлення та облік.

46. Ненормований робочий час і його застосування.

47. Графіки змінності і гнучкі графіки роботи.

48. Режим з вахтовим методом організації робіт.

49. Поняття і порядок застосування надурочних робіт.

50. Поняття відпочинку і його види.

51. Перерви протягом робочого дня.

52. Поняття відпустки та її види.

53. Додаткові відпустки у зв'язку з навчанням.

54. Поняття і структура заробітної плати.

55. Поняття і правові методи регулювання оплати праці.

56. Система оплати праці і її види.

57. Обмеження відрахувань і розмірів відрахувань із заробітної плати.

58. Порядок і строки виплати заробітної плати.

59. Правова охорона заробітної плати.

60. Поняття трудової дисципліни та методи забезпечення трудової дисципліни.

61. Поняття і види заохочень та порядок їх застосування.

62. Поняття і види дисциплінарної відповідальності.

63. Види дисциплінарних стягнень і порядок їх застосування.

64. Спеціальна дисциплінарна відповідальність і сфера її застосування.

65. Поняття і види матеріальної відповідальності.

66. Відмінність матеріальної відповідальності у трудовому праві від цивільно-правової.

67. Умови настання матеріальної відповідальності.

68. Обмежена матеріальна відповідальність і випадки її застосування.

69. Повна матеріальна відповідальність і випадки її застосування.

70. Підвищена матеріальна відповідальність і випадки її застосування.

71. Визначення розміру заподіяної шкоди і порядок її відшкодування.
72. Відповідальність працівника у випадку вчинення за місцем роботи розкрадання майна власника.
73. Матеріальна відповідальність власника за шкоду, заподіяну працівникові.
74. Відшкодування моральної шкоди.
75. Поняття охорони праці та її організація на підприємстві.
76. Особливості охорони праці жінок.
77. Праця вагітних жінок і жінок, які мають неповнолітніх дітей.
78. Правова охорона праці неповнолітніх.
79. Охорона праці осіб зі зниженою працездатністю.
80. Розслідування та облік нещасних випадків на виробництві.
81. Система органів по охороні праці.
82. Відповідальність за порушення трудового законодавства.
83. Поняття, види і причини виникнення трудових спорів.
84. Комісії по трудових спорах, їх організація і компетенція.
85. Розгляд трудових спорів у судовому порядку.
86. Органи по розв'язанню колективних трудових спорів.
87. Порядок виконання рішень у трудових спорах.
88. Право на страйк та його реалізація.
89. Порядок ведення трудових книжок.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30 (23. 07. 96). – Ст. 141.
2. Кодекс законів про працю України : закон України від 10.12.1971 № 322-VIII URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>
3. Про практику розгляду судами трудових спорів : постанова Пленуму Верховного Суду України від 06.11.1992 № 9 URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0009700-92>
4. Про відпустки : Закон України від 15 листопада 1996 р. № 504/96-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/504/96-вр#Text>
5. Про оплату праці: Закон України від 24 березня 1995 р. № 108/95-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-вр#Text>
6. Науково-практичний коментар Кодексу законів про працю України/ Ю.Ф. Іванов/ Київ «Алерта» 2020
7. Проект Трудового кодексу України (реєстраційний № 1658, текст законопроекту від 24 липня 2017 р.). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://w1.c1.rada.gov.ua>.
8. Бойко М. Д. Трудове право України [текст] : навч. посіб. 3-тє вид. перероб та доп. / М. Д. Бойко – К. : «Центр учбової літератури», 2014. – 392 с
9. Мельник К. Ю. Трудове право України : підручник / К Ю. Мельник. — Харків : Діса плюс, 2014. — 480 с.
10. Можайкіна О.С. Трудове право України: Навчальний посібник: Практикум / Олена Станіславівна Можайкіна. – 2-е вид., перероб. і доп. – Луцьк: СПД Гадяк Ж.В., друкарня «Волиньполіграф»™, 2017. – 388 с
11. Корнеєв Ю. В. Трудове право України: Навч. посіб. / Ю. В. Корнеєв. – К. : Центр учбової літератури, 2019. – 112 с.
12. Трудове право України: підручник / За загальною редакцією М.І. Іншина, В.Л. Костюка, В.П. Мельника. Вид. 2-ге, перероб. і доп. – Київ: Центр учбової літератури, 2016. – 472 с.
13. Трудове право України: навчальний посібник / кол. авторів; за ред. В. О. Кучера. – Львів: ЛьвДУВС, 2017. – 564 с.
14. Про рівну винагороду чоловіків і жінок за працю рівної цінності: Конвенція МОП № 100, 1951 р. (ратифікована 9 червня 1956 р.).
15. Про примусову чи обов'язкову працю: Конвенція МОП № 29, 1930 р. (ратифікована 9 червня 1956 р.).
16. Про щорічні оплачувані відпустки: Конвенція МОП № 52, 1936 р. (ратифікована 11 серпня 1956 р.).
17. Про охорону заробітної плати: Конвенція МОП № 95, 1949 р. (ратифікована 30 червня 1961 р.).
18. Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 26 червня 1997 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 37. – Ст. 237.
19. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків: Закон України від 8 вересня 2005 р. № 2866-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 52. – Ст. 561.

20. Положення про порядок укладання контрактів при прийнятті (найманні) на роботу працівників: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 19 березня 1994 р. № 170 // 36. постанов уряду України. — 1994. — №7.— Ст. 172.

Інформаційні ресурси

http://rada.gov.ua	інформаційний сервер Верховної Ради України
http://www.kmu.gov.ua	Урядовий портал
http://www.president.gov.ua	Веб-сайт Офіційного інтернет представництва Президента України
http://www.mlsp.gov.ua	офіційний сайт Міністерства соціальної політики України
http://www.dcz.gov.ua	офіційний сайт Державної служби зайнятості України
http://www.kadrovik.ua	офіційний сайт Всеукраїнської асоціації кадровиків України